UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quid sit nasci denuo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-83011

Visual Library

Christo darent, vitiis suis retardabantur. Omnes itaque collegas ad Christum non venientes hac sententia condemnat.

§. 2. Quærit Caluinus quomodo ex miraculis pendeat fides, cum & pseudoprophetæ miracula mendacia faciant? *Respondet, fieri quidem iusto Dei permissu vt fallantur Satanæ præstigiis qui digni sunt: verum id non obstare dico quin electis appareat Dei virtus in miraculis, quæ illis sit veræ sanæque doctrinæ non spernenda approbatio. Sic Paulus gloriatur Apostolatum suum signis & virtutibus sancitum fuisse. Ergo vtcunque in tenebris se pro Dei filiis iactet Satan, vbi tamen aperti sunt oculi, & lux spiritualis prudentiæ affulget, miracula Dei, præsentiam qualem hic prædicat Nicodemus, satis solide testantur.*

Addendum etiam, non difficile esse, si modo animus præiudicijs præstrictus non sit, inter vera & falsa miracula discrimen, satanæ præstigiæ vocantur signa mendacia, sanctorum vera sunt signa.

Hoc denique notandum, doctrinam Catholicam tot signis & virtutibus indubitatis comprobatam, vt homo esse non videatur, si quis eorum veritatem neget. Hæreticos nullum hactenus suorum vidisse miraculum, quod vel speciem haberet; Nam miracula fieri non possunt, nisi manu Dei, vt recte sentit Nicodemus, & probat Christus. Deus cum illis esse dicitur, in quibus singularis aliqua præstantia relucet, vel ingenij, vel dignitatis, vel etiam gratiæ spiritalis.

§. 3. Signa Christi, si finem spectes, probant Deum esse vt supra ostendi, Gentiles calumniabantur miracula apud Augustinum l. b. 21. ciuit. cap. 8. & Origen. lib. 2. contra Celsum. Distinguuntur à signis dæmonum, quod illa rerum agentium in se mutuo, & actionem recipientium efficientiam non superent, aut sane sensibus illudant. Vera miracula aut modo aut re ipsa fieri non possunt, nisi solius Dei adiutorio. Nicodemus etiam tanquam indubitatum statuit, vera signa non nisi diuino auxilio fieri, & certa esse vocationis & orthodoxiæ argumenta. Deus enim cùm miraculis doctrinam obsignet, nunquam sigillum omnipotentiæ falsæ affigit, errantique doctrinæ. Hoc etiam Caluinus fatetur; duo autem requirit. Primo vt à Deo mittantur: Deinde vt miraculis probent se missos esse. Quorum neutrum cum Nouatores ostendere possint, certissimo constat, eos non à Deo missos venire, sed cucurrisse non vocatos. Ideoque in vanum laborasse.

VERSVS 3.

Respondit Iesus & dixit: Amen amen dico vobis nisi quis renatus fuerit denuo non potest videre regnum Dei.

QVÆSTIO I.

Quid sit nasci denuo?

§. 1. RESpondet Christus ad hoc quod vel Nicodemus rogauerat vel mente voluebat, & rogaturus erat; Nempe quid faciendum esset, vt vitam æternam consequeretur. Ita accipio respondendi verbum; quamuis apud Hebræos sæpe absolute pro loqui ponatur. Quod alibi demonstraui. Cæterum non est existimandum Iudæos de renouatione, & gratia ignorasse doctrinam, cum Dauid clamat; *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis*; verum cum illa renouatio sub metaphora regenerationis proponitur, tanquam ad insuetam doctrinam Nicodemus obstupescit.

§. 2. Caluinus non fuisse vnius hominis ait vitium, sed omnes neglexisse doctrinam de gratia regenerationis. [Quale hodie exemplum Papatus in suis Theologis nobis præbet. Nam cum tota vita se in reconditis speculationibus fatigent, quicquid propriè ad cultum Dei, ad salutis nostræ fiduciam, ad pietatis exercitia spectat, nihilo illis notius est quã sutori vel bubulco, astrorum cursus: imo sibi in exoticis mysterijs placentes, genuinam scripturæ doctrinam, quasi magistrali gradu indignam, ex professo contemnunt. Non est ergo quod miremur Nicodemum hic velut ad festucam impingere, est enim hæc iusta Dei vltio, vt qui sibi præstantissimi ac summi videntur Doctores, quibus sordet ac vilis est communis Doctrinæ simplicitas, in minutis articulis obstupescant.] Respondeo: Theologos quidem in reconditis speculationibus versari, sed tamen inter eas hanc de renouatione hominis doctrinam censeri. Scripturam non modo non contemnere, sed dignã iudicare pro cuiusvel minimo apice plane omnes Doctores Christiani, mortẽ oppetere sunt parati, nec fictam vt illi, sed seriam renouationem ac mutationẽ animorum exigimus, vt peccato gratia, vitijs expulsis virtutes succedant. Qua de re tum alios tum vero nostrum Gregorium de Valentia lib. de gratia diuina consulere lector poterit. *Calumnia Caluini.*

§. 3. In Græco est ἄνωθεν, quod est iterum seu denuo, & desuper, seu desursum: Nazianzenus, Theophylactus, Elias Cretensis posteriore modo interpretantur. Chrysostom. vtrumque recenset, posteriorem eligit. Ita etiam Maldonatus, & Latinus interpres, & sententiam ipse Nicodemus confirmat vers. 4. cum quærit, quomodo possit δεύτερον, *secundo ventrem matris introire, & sic nasci*: Sic etiam Syrus interpres intellexit ἄνωθεν, conuertit מן רישׁ *men derisch, à principio*, hic & vers. 7. & vers. 4. דתרתין *detharthen*, secundo vt Græcus δεύτερον, Erasmus itaque hac in parte corrigendus est, cum vertit, è supernis. Libri veteres habent natus non renatus, in Græco est γεννηθῇ. Aug. lib. 24. c. 1. contra Faustum habet *natus*. Et multi veterum. ἄνωθεν.

QVAESTIO II.

Quid sit regnum Dei?

§. 1. QVamuis disceptent de sensu, in eo tamen conuenire videntur. Regnum Dei Chrysostom. hom. 23. Euth. Ipsum Christum. Cyrill. lib. 2. in Ioan. cap. 40. [Beatitudinem. Cyprian. Epist. 72. Ecclesiam. Tertullian. lib. de anima cap. 20. De sanctitate, intelligit, *non introibit in regnum Dei.* non erit Sanctus. Dei vero regnum non modo de Ecclesia, sanctitateque, sed etiam cælestibus gaudijs accipiendum docet & textus & circumstantiæ. Textus quidem: nam ad regni Dei ingressum regeneratio requiritur, in Ecclesia autem sunt, qui regenerati non sunt. eo modo vt ius regni cœlorum habeant. Circumstantiæ autem; quia Nicodemus anxius de salute æterna Christum accessit, in Ecclesia erat, & esse se non dubitabat. Ad mentem igitur interrogantis responsio Christi directa est. Cogitationes enim & æstus pectoris dubitantis, ac solliciti intuebatur. Denique vocat hic regnum cœlorum, quod paulo post vers. 15. *vt qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aternam;* *Regnum cœlorum.* *Nicodemus de regno cœlorum quærit.*